

UPUTA
ZA RAD NA SIGURAN NAČIN PRI OBAVLJANJU
POSLOVA ČIŠĆENJA RADNIH I POMOĆNIH
PROSTORIJA I PROSTORA
(POSLOVI SPREMAČICE/SPREMAČA)

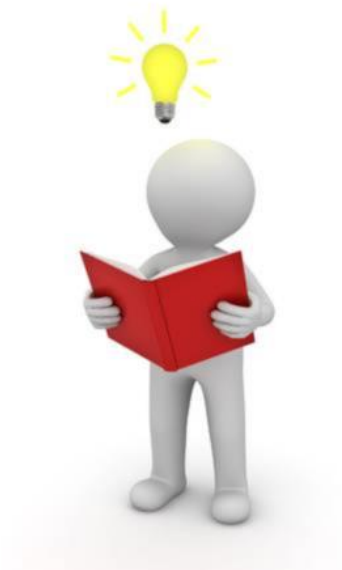
SADRŽAJ:

I.	UVOD	4
II.	POSLOVI ČIŠĆENJA RADNIH I POMOĆNIH PROSTORIJA I PROSTORA	5
III.	POJMOVI IZ ZAŠTITE NA RADU	6
IV.	PRAVA RADNIKA PROPISANA ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU	7
V.	OBVEZE RADNIKA PROPISANE ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU	7
VI.	OBVEZE POSLODAVCA PROPISANE ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU	8
VII.	OPASNOSTI, ŠTETNOSTI I NAPORI	9
VIII.	OPASNOSTI ŠTETNOSTI I NAPORI KOJIMA SU IZLOŽENE RADNICE I RADNICI NA POSLOVIMA ČIŠĆENJA RADNIH I POMOĆNIH PROSTORIJA I PROSTORA	12
IX.	OBVEZNA OSOBNA ZAŠTITNA SREDSTVA	24
X.	OZLJEDA NA RADU I PRUŽANJE PRVE POMOĆI	25
XI.	EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE	26
XII.	IZRIČITE ZABRANE NA RADNOM MJESTU	28
XIII.	PRILOG - SIGURNOSNO TEHNIČKI LIST	29

I. UVOD

Ova uputa je namijenjena radnicima koji obavljaju poslove čišćenja radnih i pomoćnih prostorija i prostora tvrtke ili ustanove. Cilj upute je upoznati radnika s opasnostima, štetnostima i naporima, te mjerama zaštite pri obavljanju poslova čišćenja, upoznati ga sa sigurnim radnim postupcima i osobnim zaštitnim sredstvima koje treba koristiti, te uvjetima koje trebaju ispunjavati radnici na poslovima čišćenja (poslovima spremačice/spremača).

Uputa ne obuhvaća specifične opasnosti, štetnosti i napore kojima su izloženi radnici na poslovima čišćenja radnih i pomoćnih prostorija i prostora kao što su: rad na visini većoj od tri metra, izloženost bakterijama, virusima i gljivicama u zdravstvenim ustanovama, izloženost pojedinim štetnostima u specifičnim proizvodnim procesima (visoka temperatura, buka i slično).

II. POSLOVI ČIŠĆENJA RADNIH I POMOĆNIH PROSTORIJA I PROSTORA

Radnici na poslovima čišćenja su osobe koje su zadužene za održavanje i higijenu radnih i pomoćnih prostora, te otvorenih prostora poslodavca.

Njihovo zaduženje je da, po potrebi pravnog subjekta u kojem rade, svakodnevno ili periodično održavaju čistoću: usisavanjem, brisanjem površina za kretanje (podne površine, stubišta) i inventara, odstranjivanjem prašine, čišćenjem toaleta, pranjem prozora, podnih površina i prostirki (sagova) dezinficiranje površina i predmeta, zamjena ručnika i posteljine, sakupljanje prljavog rublja ili radne odjeće, pražnjenje posuda s otpadom, osiguravanje potrebnog materijala u sanitarnim čvorovima (sapun, toaletni papir), čišćenje okoliša poslodavca (zelenih površina, sakupljanje lišća, čišćenje snijega) i obavljanje drugih poslova po nalogu poslodavca, a koji su vezani uz navedene poslove (vođenje evidencija o utrošenim sredstvima za čišćenje i nadzornog lista, otključavanje i zaključavanje prostorija i slično).

Obzirom na izloženost opasnostima, štetnostima i naporima, za radnike koji rade na poslovima spremačice/spremača je bitno da su prosječne tjelesne izdržljivosti (izloženost statodinamičkim naporima) i da nisu alergične na prašinu.

Ovisno o procjeni rizika, najčešće su to poslovi sa srednjim rizicima a ponekad, uzimajući u obzir specifičnosti poslodavca, i poslovi s posebnim uvjetima rada (rad na visini, izloženost štetnostima i slično).

III. POJMOVI IZ ZAŠTITE NA RADU

Zaštita na radu je sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

Radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu je radnik koji je u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu.

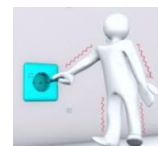
Poslodavac je fizička ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove.

Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu.

Opasnosti su svi uvjeti na radu i u vezi s radom, koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.

Štetnosti su kemijske, biološke i fizikalne štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih osoba koje su im izložene.

Napori su statodinamički, psihofiziološki napori, napori vida i napori govora, koji mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika koji su im izloženi.

Stres na radu su zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika.

IV. PRAVA RADNIKA PROPISANA ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU¹

Prava radnika u svezi zaštite na radu propisana su Zakonom o zaštiti na radu koji je temeljni propis u zaštiti na radu u Republici Hrvatskoj:

- PRAVO NA SIGURNE UVJETE RADA,
- PRAVO ODBITI RAD NA KOJEM RADNIK SMATRA DA POSTOJI OPASNOST PO ŽIVOT I ZDRAVLJE,
- PRAVO NA POSEBNU ZAŠTITU OSJETLJIVIH SKUPINA RADNIKA (RADNICI SMANJENE PREOSTALE RADNE SPOSBNOSTI, MALOLJETNICI, TRUDNICE...),
- OSPOSOBITI SE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN,
- SUDJELOVATI U IZBORU POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU,
- PRAVO NA USLUGU LIJEČNIKA SPECIJALISTE MEDICINE RADA,
- PRAVO NA PRUŽANJE PRVE POMOĆI U SLUČAJU OZLJEDE ILI BOLESTI (OSPOSOBLJENE OSOBE ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI, OPREMA),
- PREKO POVJERENIKA ZA ZAŠTITU NA RADU SUDJELOVATI U DONOŠENJU ODLUKA VEZASNIH ZA ZAŠTITU NA RADU (NOVA RADNA OPREMA, PROCJENA RIZIKA).

V. OBVEZE RADNIKA PROPISANE ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU

Sklapanjem ugovora o radu, pored prava koja su mu propisana Zakonom, radnik ima i Zakonom utvrđene obveze:

- OSPOSOBITI SE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN KADA GA POSLODAVAC UPUTI NA OSPOSOBLJAVANJE,
- PROVODITI SVE PROPISANE MJERE ZAŠTITE NA RADU (ZABRANA PUŠENJA, KONZUMIRANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI),
- PRILIKOM LIJEČNIČKOG PREGLEDA PRIJAVITI ZDRAVSTVENE NEDOSTATKE KOJI BI MOGLI UTJECATI NA SIGURNOST PRI OBAVLJANJU POSLA,
- RADITI U SKLADU S PRAVILIMA ZAŠTITE NA RADU,
- PRIJAVITI SVE PROMJENE NA SREDSTVIMA RADA KOJE BI MOGLE UTJECATI NA SIGURAN RAD,
- KORISTITI PROPISANU OSOBNU ZAŠTITNU OPREMU,
- OBAVLJATI ISKLJUČIVO POSLOVE ZA KOJE JE RADNIK OSPOSOBLJEN.

¹Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine, broj: 71/2014., 118/14., 94/2018. i 96/2018.).

VI. OBVEZE POSLODAVCA PROPISANE ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU

Poslodavac je nositelj mjera zaštite u pravnom subjektu, stoga su Zakonom propisane slijedeće njegove obveze:

- Provoditi mjere zaštite na radu na temelju načela prevencije i propisa;
- Izraditi procjenu rizika;
- Osigurati osposobljavanje radnika, povjerenika radnika za zaštitu na radu i ovlaštenika poslodavca;
- Provoditi posebne mjere zaštite osjetljivih skupina radnika (radnici smanjene preostale radne sposobnosti, maloljetnici, trudnice...);
- Obavještavati radnike o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurno obavljanje poslova;
- Suradivati s povjerenikom radnika za zaštitu na radu i stručnjakom za zaštitu na radu;
- Osnovati odbor za zaštitu na radu u slučaju kada to propisuje zakon;
- Pokrenuti izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu;
- Ugovoriti obavljanje poslova zaštite na radu sa stručnjakom zaštite na radu;
- Zabraniti samostalno obavljanje poslova radnicima koji nisu osposobljeni za rad na siguran način;
- Postaviti znakove sigurnosti i osigurati upute za rad na siguran način;
- Isključiti iz uporabe neispravna sredstva rada;
- Radnicima osigurati odgovarajuće uvjete u radnom okolišu (temperatura, osvjetljenost);
- Radnicima osigurati procjenom rizika propisana zaštitna sredstva;
- Sačiniti plan evakuacije i spašavanja;
- Osposobiti dovoljan broj radnika za rukovođenje evakuacijom i spašavanjem;
- Na evakuacijske putove postaviti evakuacijske oznake;
- Osigurati potrebnu opremu za spašavanje;
- Provoditi vježbe evakuacije i spašavanja u propisanim rokovima;
- Osigurati dovoljan broj osoba osposobljenih za pružanje prve pomoći;
- Osigurati potrebnu opremu za pružanje prve pomoći;
- Zabraniti radniku rad ako utvrdi da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

VII. OPASNOSTI, ŠTETNOSTI I NAPORI

U teoriji zaštite na radu radnik može biti izložen pet izvora (vrsta) opasnosti, pet izvora (vrsta) štetnosti i četiri vrste napora.

IZVORI OPASNOSTI

1. MEHANIČKE OPASNOSTI

- 1.1. OPASNOSTI OD DJELOVA U GIBANJU
- 1.2. OPASNOSTI OD OŠTRI, ŠILATI I STRŠEĆI PREDMETA

2. OPASNOSTI OD PADOVA

- 2.1. PAD NA ISTOJ RAZINI
- 2.2. PAD U DUBINU
- 2.3. PAD RADNIKA S VISINE
 - 2.3.1. S VISINE MANJE OD 3 METRA
 - 2.3.2. S VISINE VEĆE OD 3 METRA
- 2.4. PAD PREDMETA

3. OPASNOSTI OD ELEKTRIČNOG UDARA

- 3.1. OPASNOST OD IZRAVNOG (DIREKTOG) DODIRA S DJELOVIMA POD NAPONOM
- 3.2. OPASNOST OD NEIZRAVNOG (INDIREKTOG) DODIRA S DJELOVIMA POD NAPONOM
- 3.3. OPASNOST OD PRIBLIŽAVANJA DIJELOVIMA POD VISOKIM NAPONOM

4. OPASNOST OD POŽAR I EKSPLOZIJA

- 4.1. EKSPLOZIVNE TVARI
- 4.2. ZAPALJIVE TVARI

5. TERMIČKE OPASNOSTI

- 5.1. VRUĆE TVARI
- 5.2. HLADNE TVARI

IZVORI ŠTETNOSTI

1. KEMIJSKE ŠTETNOSTI

- 1.1. OTROVI
 - 1.1.1. METALI
 - 1.1.2. NEMETALI
 - 1.1.3. ORGANSKI SPOJEVI
- 1.2. KOROZIVI
 - 1.2.1. KISELINE
 - 1.2.2. LUŽINE
 - 1.2.3. DRUGI KOROZIVI
- 1.3. NADRAŽLJIVCI
 - 1.3.1. LAKO TOPIVI U VODI
 - 1.3.2. SLABO TOPIVI U VODI
 - 1.3.3. ODMAŠĆIVAČI
 - 1.3.4. DRUGI NADRAŽLJIVCI
- 1.4. ZAGUŠLJIVCI
 - 1.4.1. INERTNI
 - 1.4.2. KEMIJSKI
- 1.5. SENZIBILIZATORI
 - 1.5.1. ORGANSKE PRAŠINE BILJNOG PORIJEKLA
 - 1.5.2. ORGANSKE PRAŠINE ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA
 - 1.5.3. KEMIJSKI SPOJEVI ALERGOGENOG POTENCIJALA
 - 1.5.4. TERMOFILNE AKTINOMICETE
 - 1.5.5. OSTALI SENZIBILIZATORI
- 1.6. FIBROGENI
 - 1.6.1. AZBEST
 - 1.6.2. SILICIJEV DIOKSID
 - 1.6.3. OSTALI FIBROGENI
- 1.7. MUTAGENI
- 1.8. KARCINOGENI
- 1.9. TERATOGENI

2. BIOLOŠKE ŠTETNOSTI

- 2.1. ZARAZNI MATERIJAL
- 2.2. ZARAŽENI LJUDI
- 2.3. ZARAŽENE ŽIVOTINJE
- 2.4. OPASNE BILJKE
- 2.5. OPASNE ŽIVOTINJE

3. BUKA I VIBRACIJE

- 3.1. BUKA
 - 3.1.1. KONTINUIRANA BUKA
 - 3.1.2. DISKONTINUIRANA BUKA
 - 3.1.3. IMPULSNA BUKA
 - 3.1.4. OMETAJUĆA BUKA
- 3.2. VIBRACIJE
 - 3.2.1. VIBRACIJE KOJE SE PRENOSE NA RUKE
 - 3.2.2. VIBRACIJE KOJE SE PRENOSE NA CIJELO TIJELO
 - 3.2.3. POTRESANJA

4. NEPOVOLJNI KLIMATSKI I MIKROKLIMATSKI UVJETI

- 4.1. RAD NA OTVORENOM
- 4.2. VRUĆI OKOLIŠ
- 4.3. VISOKA VLAŽNOST
- 4.4. POJAČANO STRUJANJE ZRAKA
- 4.5. HLADAN OKOLIŠ
- 4.6. ČESTE PROMJENE TEMPERATURE
- 4.7. NEPOVOLJNI UČINCI UMJETNE VENTILACIJE
- 4.8. OSVIJETLJENOST
 - 4.8.1. NEDOVOLJNA OSVIJETLJENOST
 - 4.8.2. BLJEŠTANJE

5. ŠTETNA ZRAČENJA

- 5.1. IONIZIRAJUĆE ZRAČENJE
 - 5.1.1. RENDGENSKO ZRAČENJE
 - 5.1.2. OTVORENI RADIOAKTIVNI ELEMENTI
 - 5.1.3. ZATVORENI RADIOAKTIVNI ELEMENTI
- 5.2. NEIONIZIRAJUĆE ZRAČENJE
 - 5.2.1. UV ZRAČENJE (A, B, C)
 - 5.2.2. TOPLINSKO ZRAČENJE
 - 5.3.3. MIKROVALNO ZRAČENJE
 - 5.2.4. LASERSKO ZRAČENJE
 - 5.2.5. ELEKTROMAGNETSKO POLJE VRLO NISKIH FREKVENCIJA

VRSTE NAPORA**1. STATODINAMIČKI NAPORI**

- 1.1. STATIČKI: PRISILAN POLOŽAJ TIJELA PRI RADU
 - 1.1.1. STALNO SJEDENJE
 - 1.1.2. STALNO STAJANJE
 - 1.1.3. POGNUT POLOŽAJ TIJELA
 - 1.1.4. ČUČANJE, KLEČANJE
 - 1.1.5. RAD U SKUČENOM PROSTORU
 - 1.1.6. RUKE IZNAD GLAVE
 - 1.1.7. OSTALI STATIČKI NAPORI
- 1.2. DINAMIČKI: FIZIČKI RAD
 - 1.2.1. PONAVLJAJUĆI POKRETI SA I BEZ PRIMJENE SILE
 - 1.2.2. BRZI RAD
 - 1.2.3. DIZANJE I NOŠENJE TERETA
 - 1.2.4. GURANJE I VUČENJE TERETA
 - 1.2.5. TEŽAK FIZIČKI RAD
 - 1.2.6. OSTALI DINAMIČKI NAPORI

2. PSIHOFIZIOLOŠKI NAPORI

- 2.1. NEPOVOLJAN RITAM RADA
 - 2.1.1. RAD NA NORMU

- 2.1.2. RITAM UVJETOVAN RADNIM PROCESOM
- 2.1.3. NEUJEDNAČEN RITAM
- 2.2. POREMEĆEN BIORITAM
 - 2.2.2. NOĆNI RAD
 - 2.2.3. PRODULJENI RAD
- 2.3. REMEĆENJE SOCIJALNIH POTREBA
 - 2.3.1. TERENSKI RAD
 - 2.3.2. RAD NA DALJINU
- 2.4. ODGOVORNOST ZA ŽIVOTE LJUDI I MATERIJALNA DOBRA
 - 2.4.1. RUKOVOĐENJE
 - 2.4.2. UPRAVLJANJE PRIJEVOZNIM SREDSTVIMA
- 2.5. VISOKA VJEROJATNOST IZVANREDNIH DOGAĐAJA
- 2.6. OTEŽAN PRIJAM INFORMACIJA
 - 2.6.1. ZVUČNI SIGNALI I ZNAKOVI
 - 2.6.2. SVJETLOSNI SIGNALI I ZNAKOVI
 - 2.6.3. BUKA
 - 2.6.4. NEDOVOLJNA OSVIJETLJENOST
- 2.7. RADNI ZAHTJEVI
 - 2.7.1. NEODGOVARAJUĆI KVANTITATIVNI ZAHTJEVI (PREMALO ILI PREVIŠE RADA)
 - 2.7.2. PREMALI UTJECAJ NA RAD
 - 2.7.3. ZAHTJEV ZA VISOKOM KVALITETOM RADA
 - 2.7.4. IZOLIRANI RAD
 - 2.7.5. MONOTONI RAD
 - 2.7.6. KOMUNIKACIJA S OSOBAMA
- 2.8. MALTRETIRANJE
 - 2.8.1. MOBING
 - 2.8.2. BULLING
- 2.9. BURNOUT
- 2.10. OSTALI PSIHOFIZIOLOŠKI NAPORI

3. NAPORI VIDA

4. NAPORI GOVORA

Nisu svi radnici izloženi svim opasnostima štetnostima i naporima, a onima kojima su izloženi mogu biti izloženi uz mali, srednji ili veliki rizik.

VIII. OPASNOSTI ŠTETNOSTI I NAPORI KOJIMA SU IZLOŽENE RADNICE I RADNICI NA POSLOVIMA ČIŠĆENJA RADNIH I POMOĆNIH PROSTORIJA I PROSTORA

OPASNOSTI

MEHANIČKE OPASNOSTI

Kojim mehaničkim opasnostima mogu biti izloženi radnici na poslovima čišćenja?

1. Opasnosti od dijelova u gibanju:

- strojevi za čišćenje podova,
- stroj za čišćenje snijega i slično.

ZAPAMTITMO:

- TIJEKOM PRAKTIČNOG DIJELA OSPOSOBLJAVANJA, RADNIK POD ČIJIM NADZOROM RADIMO TREBA NAS UPOZNATI S IZVORIMA MEHANIČKIH OPASNOSTI I MJERAMA ZAŠTITE NA KONKRETNIM STROJEVIMA KOJIMA RUKUJEMO U TVRTKI ILI USTANOVI.
- PRIJE ZAPOČINJANJA RADA NA STROJU ILI UREĐAJU MORAMO DOBRO PROUČITI UPUTE ZA RAD.
RADNOM OPREMOM TREBAMO RUKOVATI PREMA UPUTAMA PROIZVOĐAČA.

2. Opasnosti od oštih, šiljatih ili stršćih predmeta:

- sredstva rada,
- predmeti rada (razbijene staklene površine).

ZAPAMTIMO:

- OŠTRIM PREDMETIMA TREBAMO RUKOVATI PAŽLJIVO.
- OŠTRE PREDMETE MORAMO DRŽATI U ODGOVARAJUĆEM KUĆIŠTU (ORIGINALNOJ AMBALAŽI, KUTIJI ILI SLIČNO).
- OŠTRE PREDMETE DODAJEMO DRUGOM RADNIKU TAKO DA JE OŠTRICA UVIJEK OKRENUTA U STRANU (NIKADA PREMA SEBI ILI DRUGOM RADNIKU).

OPASNOSTI OD UDARA ELEKTRIČNE STRUJE

Kojim opasnostima od električne struje može biti izložena radnica ili radnik na čišćenju?

1. opasnost od izravnog dodira s dijelovima pod naponom:

- pranje (zalijevanje vodom) radne opreme priključene na električnu struju.

- oštećena radna oprema (usisavač, stroj za čišćenje poda),
 - oštećena utičnica,
 - oštećen produžni kabel.

ZAPAMTIMO:

- DIJELOVE POD NAPONOM NE SMIJEMO ZALIJEVATI VODOM, NITI ČISTITI IZRAZITO MOKRIM SREDSTVIMA.

2. opasnost od neizravnog dodira s dijelovima pod naponom:

- oštećena radna oprema (radna oprema s metalnim kućištem).

ZAPAMTIMO:

- OŠTEĆENJA NA ELEKTRIČNOJ INSTALACIJI (UTIČNICAMA, PREKIDAČIMA) I RADNOJ OPREMI (NAPOJNI KABEL RAČUNALA, PRODUŽNI KABEL) NE SMIJEM POPRAVLJATI SAMI. UOČENA OŠTEĆENJA NA ELEKTRIČNOJ INSTALACIJI I RADNOJ OPREMI MORAMO ODMAH PRIJAVITI ODGOVORNOJ OSOBI.

- TIJEKOM RADA RADNU OPREMU MORAMO UPOTREBLJAVATI I ODRŽAVATI PREMA UPUTI PROIZVOĐAČA.
- S DIJELOVIMA RADNE OPREME POD NAPONOM RUKUJMO PAŽLJIVO. UTIKAČ IZVLAČIMO IZ UTIČNICE DRŽANJEM ZA TIJELO UTIKAČA, A NIKADA POVLAČENJEM NAPOJNOG KABELA ILI TROŠILA.

OPASNOSTI OD PADOVA

Od četiri vrste padova radnice i radnici na poslovima čišćenja mogu biti izloženi:

1. Opasnost od pada na istoj razini:

- mokra i skliska površina za kretanje (pod),
- predmeti ostavljeni na površini za kretanje,
- oštećene podne prostirke,
- oštećena radna oprema.

ZAPAMTIMO:

- ZABRANJENO JE OSTAVLJATI PREDMETE KOJI BI MOGLI PROUZROČITI PAD NA POVRŠINAMA ZA KRETANJE.
- PROLIVENU TEKUĆINU MORAMO ODMAH POKUPITI .
- OŠTEĆENJA NA PODNIM OBLOGAMA (SAGOVIMA) TREBAMO PRIJAVITI ODGOVORNOJ OSOBI.
- POVRŠINE KOJE SMO OPRALI ILI ULAŠTILI, A KOJE MOGU BITI UZROK PADA DRUGIH OSOBA. OBVEZNO TREBAMO OZNAČITI.

2. Opasnost od pada s visine:

- korištenje priručnih sredstava za pristup predmetima na povišenim mjestima do kojih ne možemo stojeći na površini za kretanje (stolac, radijator, kutija i slično),
- korištenje oštećenih ljestava i ljestava neodgovarajuće nosivosti.

Kretanje stubama također može predstavljati opasnost od ozljeda uslijed pada ako stube nisu ispravno izvedene, održavane, ili su pak slabo osvijetljene. Stepenice ne smiju biti klizave, naročito na rubovima, ni oštećene. Stepenice moraju imati ogradu s rukohvatom za zaštitu od pada.

ZAPAMTIMO:

- ZA PRISTUP PREDMETIMA KOJI SU NA POVIŠENIM MJESTIMA KORISTIMO UVIJEK ODGOVARAJUĆE LJESTVE (NEOŠTEĆENE LJESTVE POZNATE NOSIVOSTI).

ZABRANJENO JE KORISTITI IMPROVIZIRANA SREDSTVA KAO ŠTO JE STOLAC, RADIJATOR, KUTIJA I SLIČNO.

- AKO IMAMO MOGUĆNOST IZBORA LJESTAVA PREDNOST UVIJEK TREBA DATI DVOKRAKIMA U ODNOSU NA JEDNOKRAKE LJESTVE.

dvokrake ljestve

jednokrake ljestve

- JEDNOKRAKE LJESTVE JE POTREBNO POSTAVITI TAKO DA ČINE KUT OD, OTPRILIKE, 70° U ODNOSU NA PODLOGU.
- ZAŠTITNA OGRADA SE MORA POSTAVITI UVIJEK KADA JE RAZLIKA U RAZINI VEĆA OD 1 METRA (SKELA).

OPASNOST OD POŽARA I EKSPLOZIJE

Što mogu biti uzroci požara i eksplozije?

- Neispravna plinska instalacije (kotlovnica, kuhinja, laboratorij),
- neispravna instalacija tekućeg goriva za kotlovnicu (razlijevanje goriva),
- držanje zapaljivih materijala u prostorima ugroženim požarom,
- zapaljiva sredstva koja se neadekvatno skladište (gorivo, zapaljiva sredstva za čišćenje),
- korištenje priručnih sredstava za grijanje ili kuhanje (grijalica, rešo),
- opušak.

ZAPAMTIMO :

- ZAKONOM O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA² ZABRANJENO JE PUŠENJE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, BILJNIH PROIZVODA I UPORABA ELEKTRONIČKIH CIGARETA S NIKOTINSKIM PUNJENJEM ILI BEZ NIKOTINSKOG PUNJENJA I VODENIH LULA U SVIM ZATVORENIM JAVNIM PROSTORIMA.

- U TVRTEKAMA JE PUŠENJE ZABRANJENO NA MJESTU RADA, A DOZVOLJENO SAMO U ZA TO PREDVIĐENOM PROSTORU KOJI MORA BITI PROVJETRAVAN (POSLODAVAC PISANIM PUTEM MORA UREDITI PITANJE PUŠENJE).

² Članak 25.stavak 1. Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda (Narodne novine, broj: 45/17 i 114/18.).

ŠTETNOSTI

KEMIJSKE ŠTETNOSTI

Tijekom čišćenja radnih i pomoćnih prostorija i prostora radnice i radnici su, najčešće², izloženi agresivnim i nagrizaćim tvarima odnosno kiselinama i lužinama (baznim spojevima).

Te tvari imaju svojstvo nagrivanja ili oštećenja tvari s kojima dolaze u dodir pa tako djeluju i na organizam čovjeka. Mogu uzrokovati teška oštećenja kože, očiju, dišnih putova i probavnih organa.

Kiseline i lužine pojavljuju se u obliku tekućine ili krutine, zatim u obliku para, prašina i magle, a što ovisi o različitim uvjetima primjene kiselina i lužina. Kiseline i lužine djeluju na kožu i stvaraju rane slične opeklinam pa se i zovu „kemijske opekline“.

Sredstva za čišćenje, obzirom na njihovu namjenu, možemo podijeliti na:

- sredstva za dezinfekciju (naprimjer: natrijev diklorizocijanurat),
- sredstva za odmašćivanje (u pravilu alkalna sredstva),
- sredstva za uklanjanje kamenca (kiseline) i
- ostala sredstva za čišćenje (podnih površina, sagova, staklenih površina).

Kako bi ste uočili kojoj štetnosti ste izloženi pri radu s kemikalijama potrebno je poznavati značenje simbola upozorenja na slici koja se nalazi u sigurnosno tehničkom listu ili ambalaži proizvoda - **piktogram opasnosti**.

Evo najbitnijih:

KOROZIVNO, NAGRIZAJUĆE

ŠTETNO PO ZDRAVLJE

² Uputa ne obrađuje one kemijske štetnosti koje proizilaze iz samog tehnološkog procesa (naprimjer: proizvodnja pesticida ili kemikalije koje se koriste u tehnološkom procesu).

OTROVNO

ZAPALJIVO

ZAPAMTIMO :

- PRIJE POČETKA KORIŠTENJA NOVOG (NEPOZNATOG) SREDSTVA ZA ČIŠĆENJE MORAMO SE UPOZNATI SA ŠTETNOSTIMA KOJIMA MOŽEMO BITI IZLOŽENI.
POSLODAVAC JE ZA KEMIJSKA SREDSTVA OBVEZAN OSIGURATI SIGURNOSNO TEHNIČKI LIST³.
- OBVEZNO KORISTIMO OSOBNU ZAŠTITNU OPREMU KAO ŠTO SU: ZAŠTITNU MASKU ZA ZAŠTITU DIŠNIH PUTOVA, GUMENE RUKAVICE, ZAŠTITNO ODJELO ILI KUTU, ZAŠTITNE NAOČALE ILI ŠTITNIK ZA LICE.
OBZIROM NA ŠTETNOSTI KOJIMA SMO IZLOŽENI, OBVEZNA OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA JE DEFINIRANA U PROCJENI RIZIKA.

NEPOVOLJNI MIKROKLIMATSKI UVJETI

Za laki fizički rad u zatvorenom prostoru propisani su slijedeći mikroklimatski uvjeti:

- temperatura zraka od 20 do 24 °C,
- relativna vlažnost od 40 do 60%,
- brzina strujanja zraka maksimalno 0,2 m/s,
- osvijetljenost : prema normi EN 12464-1:2014 – Light and lighting – Lighting of workplaces – Part 1: Indoor workplaces):

Kojim nepovoljnim mikroklimatskom uvjetima može biti izložena radnica ili radnik na poslovima čišćenja?

1. Neodgovarajuća temperatura u radnom prostoru:

- neodgovarajući ili neispravan sustav grijanja u zimskom periodu,
- nedostatak klimatizacije (hlađenja) radnog prostora u ljetnom periodu.

³ Prinjer sigurnosno tehničkog lista se nalazi u prilogu ove upute.

2. Rad na otvorenom prostoru (čišćenje snijega, čišćenje vanjskih površina, sakupljanje lišća).

3. Nedovoljna osvijetljenost

ZAPAMTIMO:

- NEPOVOLJNI MIKROKLIMATSKI UVJETI I NEODGOVARAJUĆA OSVJETLJENOST INDIREKTNI SU UZROCI OZLJEDA NA RADU I STRESA.

NAPORI

STATODINAMIČKI NAPORI:

1. Statički napori

- dugotrajno zadržavanje prisilnog i fiksnog položaja tijela,

ZAPAMTIMO:

- DUGOTRAJNO ZADRŽAVANJE PRISILNOG I FIKSNOG POLOŽAJA TIJELA DOVODI DO POREMEĆENE CIRKULACIJE I POVEĆANOG MIŠIĆNOG TONUSA (NAPETOSTI MIŠIĆA).

UZ NAVEDENI UČINAK, OVO OPTEREĆENJE POTPOMAŽE I UBRZAVA DEGENERATIVNE PROMJENE KOŠTANO-MIŠIĆNOG SUSTAVA, TE ZAJEDNO REZULTIRAJU RAZVOJEM BOLNIH SINDROMA. ONI SE OČITUJU KAO OSJEĆAJ NAPETOSTI I ZATEGNETOSTI TE BOLOVIMA U MIŠIĆIMA.

2. Dinamički napori

- Nepravilno podizanje i prijenos predmeta (tereta).

Pravilni i nepravilan položaji tijela pri podizanju tereta

PSIHOFIZIČKI NAPORI:

1. Stres na radu

Neki uzroci stresa na radu:

- rad pod vremenskim pritiskom,
- opterećenost poslom i radni ritam,
- nepredvidivo radno vrijeme,
- nedovoljna rasvjetljenost ili bliještanje,
- nedovoljna osposobljenost za radne zadatke,
- prevelika ili premala količina posla,
- loše organizirane radne smjene,
- strogi i nefleksibilni radni rasporedi,
- obavljanje nestimulativnih i besmislenih zadataka,
- nesigurnost posla,
- sukobljene uloge unutar istog posla,
- nedostatak sredstava za rad,
- maltretiranje i nasilje na poslu,
- loši međuljudski odnosi,

Simptomi stresa:

- iscrpljenost
- tjeskoba
- otežana koncentracija,
- glavobolje,
- napetost,
- želučane tegobe,
- povlačenje iz društva.

ZAPAMTIMO:

STRES SE PREVENIRA OTKLANJANJEM PSIHOSOCIJALNIH RIZIKA:

- OSIGURAVANJEM DOSTATNOG VREMENA ZA ODMOR I SPAVANJE,
- PROMJENOM RASPOREDA OBVEZA NA POSLU I KOD KUĆE,
- PREKIDANJEM AKTIVNOSTI KOJE NISU NUŽNE, A KOJE SU POSTALE OPTEREĆENJE,

- STVARANJEM PRIJATELJSKOG I PODRŽAVAJUĆEG RADNOG OKRUŽENJA,
- POTICANJEM NA UČENJE I USVAJANJE NOVIH ZNANJA I VJEŠTINA,
- DAVANJEM KONSTRUKTIVNIH POVRATNIH INFORMACIJA
- PLANIRANJEM OSTVARIVIH I REALNIH ROKOVA ZA OBAVLJANJE ZADATAKA,
- PRAVILNOM RASPODJELOM ZAHTJEVNIH I MONOTONIH ZADATAKA,
- POTICANJEM OTVORENE I DVOSMjerne KOMUNIKACIJE,
- POTICANJEM POVJERENJA IZMEĐU RADNIKA I RUKOVODITELJA,
- OTVORENIM RAZGOVOROM O PROBLEMIMA,
- JASNIM PROCEDURAMA RJEŠAVANJA PROBLEMA U MEĐULJUDSKIM ODNOSIMA,
- UKLJUČIVANJEM RADNIKA U DONOŠENJE ODLUKA,
- PRAVEDNIM SUSTAVOM NAGRAĐIVANJA I NAPREDOVANJA,
- POKAZIVANJEM FLEKSIBILNOSTI I RAZUMJEVANJA ZA PRIVATNE OBVEZE ...

2. Zlostavljanje na radnom mjestu (mobbing)

Mobbing je specifični oblik ponašanja na radnom mjestu kojim jedna osoba ili više njih na razne načine planirano, osmišljeno i sofisticirano narušava čast, ugled i dostojanstvo druge osobe i to s ciljem eliminacije s radnog mjesta.

Neki od primjera zlostavljanja na radnom mjestu:

- širenje zlonamjernih glasina ili podataka koji nisu istiniti,
- stalno mjenjanje uputa za rad,
- izbjegavanje dodjeljivanja složenijih poslova bez opravdanog razloga,
- postavljanjem rokova koje je nemoguće ostvariti,
- vikanje i uporaba vulgarnih riječi,
- zastrašivanje,
- isključivanje ili socijalna izolacija,
- podcjenjivanje ili namjerno omalovažavanje onoga što se radi,
- zadržavanje informacija ili namjerno davanje krivih informacija.

ZAPAMTIMO:

OD ZLOSTAVLJANJA NA RADNOM MJESTU RADNIK SE MOŽE ZAŠTITI:

- **NAUČITE PREPOZNATI PRVE ZNAKOVE ZLOSTAVLJANJA,**
- **NESPORAZUME I SUKOB E POKUŠAJTE RIJEŠITI MIRNIM PUTEM,**
- **NEMOJTE IMPULSIVNO I AGRESIVNO UZVRAĆATI NA ZNAKOVE ZLOSTAVLJANJA,**
- **O PROBLEMIMA RAZGOVARAJTE S OSOBOM OD POVJERENJA,**
- **POKUŠAJTE SUZBITI NEGATIVNE EMOCIJE I PRIČEKAJTE SA SVOJOM REAKCIJOM,**
- **DEPRESIJU POKUŠAJTE UBLAŽITI VJEŽBANJEM ILI VOLONTIRANJEM,**
- **POTRAŽITE PRAVNU POMOĆ ILI POMOĆ STRUČNJAKA.**

3. „Sagorijevanje“ na radnom mjestu (burnout)

Neki simptomi „sagorijevanja“ (burnauta) na radno mjestu:

- osjećaj iscrpljenosti,
- sniženo raspoloženje,
- smanjena učinkovitost,
- nisko samopouzdanje i samopoštovanje,
- osjećaj beznađa,
- kronični umor,
- problemi sa spavanjem,
- depersonalizacija (negativan odnos prema ostalim djelatnicima),
- suicidalna ideacija i porivi.

ZAPAMTIMO:

DA BISMO IZBJELI BURNOUT TREBAMO:

- **BITI USREDOTOČENI – KONCENTRI NA SVOJ RAD,**
- **ARGUMENTIRATI SVOJE MIŠLJENJE I DOKAZATI DA SMO U PRAVU,**
- **NAUČITI REĆI „NE“,**
- **RADITI NA JAČANJU SAMOSVIJESTI,**
- **IZBJEGAVATI POSLOVE U KOJIMA UVIJEK TREBATE SEBE DAVATI DRUGIMA,**
- **NE DOPUSTITI DA VAM POSAO ZAVLADA ŽIVOTOM,**
- **PLANIRATI I ORGANIZIRATI RADNI DAN,**
- **ZADRŽATI AKTIVAN DRUŠTVENI ŽIVOT.**

IX. OBVEZNA OSOBNA ZAŠTITNA SREDSTVA

ZA ZAŠTITU OD PADA NA ISTOJ RAZINI OBVEZNO JE KORISTITI ZAŠTITNU OBUĆU S PROTUKLIZNIM POTPLATOM

OBVEZNA JE UPORABA RADNOG ODJELA ILI KUTE

ZA ZAŠTITU RUKU OD ŠTETNIH TVARI OBVEZNO JE KORISTITI (GUMENE) RUKAVICE

ZAŠTITU OČIJU OD PRSKANJA ŠTETNIH KEMIKA LIJA OBVEZNO JE PROVODITI KORIŠTENJEM ZAŠTITNIH NAOČALA

ZA ZAŠTITU DIŠNIH PUTOVA OD ŠTETNIH TVARI (KEMIKA LIJA, PRAŠINE) OBVEZNO JE KORISTITI ZAŠTITNU MASKU

ZAPAMTIMO:

- MORAMO KORISTITI OSOBNU ZAŠTITNU OPREMU: ZAŠTITNU MASKU ZA ZAŠTITU DIŠNIH PUTOVA, GUMENE RUKAVICE, ZAŠTITNO ODJELO ILI KUTU, ZAŠTITNE NAOČALE ILI ŠTITNIK ZA LICE I ZAŠTITNU OBUĆU. OBZIROM NA ŠTETNOSTI KOJIMA SMO IZLOŽENI, OBVEZNA OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA JE DEFINIRANA U PROCJENI RIZIKA.

X. OZLJEDA NA RADU I PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Ozljedom na radu se smatra:

- ozljeda na radnom mjestu (pri obavljanju poslova) i
- ozljeda na dolasku i odlasku s posla.

Težu ozljedu na radu poslodavac mora prijaviti inspekciji zaštite na radu ODMAH, a Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u roku od osam dana. Lakšu ozljedu i ozljedu na dolasku na posao ili odlasku s posla poslodavac je obavezan prijaviti Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u roku od osam dana.

ZAPAMTIMO:

- **O OZLIJEDI NA RADU, BEZ OBZIRA RADI LI SE O OZLIJEDI NA RADNOM MJESTU ILI OZLIJEDI NA DOLASKU NA POSAO ILI ODLASKU S POSLA, MORAMO ODMAH OBAVIJESTITI POSLODAVCA ILI NEPOSREDNOG OVLAŠTENIKA POSLODAVCA.**
- **U KOLIKO SE RADI O TEŽOJ OZLIJEDI, OZLIJEDU JE OBVEZNO PRIJAVITI NADLEŽNOJ INSPEKCIJI.**

Poslodavac je obavezan osigurati pružanje prve pomoći radnicima na radu:

- osposobiti propisani broj osoba za pružanje prve pomoći i
- osigurati potrebnu opremu za pružanje prve pomoći.

X. EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE

Definicije:

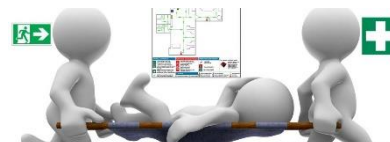
EVAKUACIJA = napuštanje (obično organizirano i u većim skupinama) nekog prostora pred opasnošću.

SPASITI = sačuvati od nevolje, od pogibelji.

Ugroze (razlozi evakuacije):

1. požar,
2. eksplozija,
3. potres,
4. poplava,
5. olujni i orkanski vjetar,
6. kemijske opasnosti,
7. biološke opasnosti,
8. teroristička djelovanja,
9. radiološke opasnosti,
10. nasilje pojedinaca.

Obveze svih poslodavaca:

- sačiniti plan evakuacije i spašavanja,
- osposobiti osobe za rukovođenje evakuacijom i spašavanja,
- upoznati sve radnike s postupkom evakuacije,
- postaviti evakuacijske oznake,
- osigurati opremu za spašavanje,
- osigurati provođenje vježbe evakuacije (svake dvije godine).

Neke evakucijske oznake:

SMJER KRETANJA

EVAKUACIJSKI PUT – VRATA LIJEVO

IZLAZ

ZBORNO MJESTO

ZAPAMTIMO:

- **OBVEZNO SE TREBAMO UPOZNATI S PLANOM EVAKUACIJE NA MJESTU RADA.**
- **U SLUČAJU UGROZE, NAKON ZNAKA UZBUNJIVANJA, TREBAMO POSTUPATI PO NALOZIMA OSPOSOBLJENJE OSOBE ZA EVAKUACIJU.**
- **AKO STIGNEMO ZATVORIMO PROZORE I VRATA.**
- **AKO JE UGRAĐENO U ZGRADU TVRTKE ILI USTANOVE, NE SMIJEMO KORISTITI DIZALO ZA EVAKUACIJU.**

XI. IZRIČITE ZABRANE NA RADNOM MJESTU

ZABRANJENO JE PUŠITI NA MJESTU RADA!

ZABRANJENO JE KONZUMIRANJE ALKOHOLA I RAD POD UTJECajem ALKOHOLA ILI DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI!

ZA PRISTUP NA POVIŠENA MJESTA ZABRANJENO JE KORISTITI IMPROVIZIRANA SREDSTVA!

RADNU OPREMU POD NAPONOM ZABRANJENO JE ZALIJEVATI (PRATI) VODOM!

ZABRANJENO JE IZVLAČITI UTIKAČ IZ UTIČNICE POVLAČENJEM ZA NAPOJNI KABEL!

U KOLIKO JE U ZGRADU UGRAĐENO DIZALO, TIJEKOM EVAKUACIJE GA JE ZABRANJENO KORISTITI.

I na kraju:

NEKA NAM MJERE SIGURNOSTI NA RADNOM MJESTU BUDU IZNAD SVEGA I UVIJEK, JER SIGURNOST SE NE DOGAĐA SLUČAJNO!

XIII. PRILOG – SIGURNOSNO TEHNIČKI LIST

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 1 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

ODJELJAK 1. IDENTIFIKACIJA TVARI / SMJESE I PODACI O TVRTKI / PODUZEĆU			
1.1.	Identifikacija proizvoda		
	Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC	
	Kemijsko ime:	-	
	Kataloški broj:	-	
1.2.	Odgovarajuće identificirane namjene stvari ili smjese i namjene koje se ne preporučuju		
	Uporaba:	Tekuće sredstvo namijenjeno za čišćenje sanitarija, umivaonika, kada, tuš kabina, WC školjki, pisoara, keramičkih pločica i sl. Odlično odstranjuje vodeni i urinarni kamenac, mrlje od hrđe i zaprljanja uobičajena za sanitarnu opremu. Ostavlja visoki sjaj.	
	Namjene koje se ne preporučuju:	Preporučuje se način uporabe naveden u prethodnoj rubrici. Drugi načini uporabe se ne preporučuju.	
	Razlog za nekorištenje:	Nema podataka.	
1.3.	Podaci o dobavljaču koji isporučuje sigurnosno-tehnički list		
	Naziv tvrtke:	SAPONIA d.d.	
	Adresa:	M.Gupca 2, Osijek, Hrvatska	
	Telefon:	00 385 31 513 513	
	Faks:	00385 31 513 103	
	e-mail odgovorne osobe:	marijana.marinovic@saponia.hr	
	Nacionalni kontakt:	-	
1.4.	Broj telefona za izvanredna stanja		
	Broj telefona službe za izvanredna stanja:	112	
	Broj telefona za medicinske informacije:	01-23-48-342	
	Ostali podaci:	-	

ODJELJAK 2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI			
2.1. Razvrstavanje tvari ili smjese			
2.1.1. Razvrstavanje prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 (CLP)			
	Razred (klasa) opasnosti i kod kategorije:		Oznaka upozorenja*:
	Nadraž.koža 2	H315	
	Ozljeda oka 1	H318	
2.1.2. Dodatne obavijesti			
Nema podataka.			
*Puni tekst H i EUH oznaka dan je u Odjeljku 16.			
2.2. Elementi označivanja prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 (CLP)			

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 2 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

Piktogrami:	
Oznaka opasnosti:	OPASNOST
Oznake upozorenja:	H315 Nadražuje kožu. H318 Uzrokuje teške ozljede oka.
Oznake obavijesti:	P280 Nositi zaštitne rukavice/ zaštitno odijelo/ zaštitu za oči/ zaštitu za lice. P301+330+331 AKO SE PROGUTA: isprati usta. NE izazivati povraćanje. P302+352 U SLUČAJU DODIRA S KOŽOM: oprati velikom količinom vode. P305+351+338 U SLUČAJU DODIRA S OČIMA: oprezno ispirati vodom nekoliko minuta. Ukloniti kontaktne leće ukoliko ih nosite i ako se one lako uklanjaju. Nastaviti ispiranje.
Dodatni podaci o opasnostima:	Nema podataka.
2.3. Ostale opasnosti	
	Nema.

ODJELJAK 3. SASTAV / INFORMACIJE O SASTOJJCIMA

CAS/ EC/ Indeksni broj	Broj registracije po REACH-u	% mase ili raspon	Ime	Razvrstavanje prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 (CLP)
68439-50-9 932-106-6 -	-	2,5-10	etoksilirani linearni alkohol C ₁₂ /C ₁₄	Ak. toks.4.(oral.); H302 Ozlj. oka,1.; H318 Kron.toks.vod.okol.3.; H412
68411-30-3 270-115-0 -	-	≤ 2,5	natrijeva sol dodecilbenzen- sulfonske kiseline	Ak. toks.4.(oral.); H302 Nadraž.koža2.; H315 Ozlj. oka,1.; H318
7664-38-2 231-633-2 015-011-00-6	01-2119485924-24	< 5,0	fosforna kiselina	Nagriz.koža,1B; H314

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 3 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

	Nakon udisanja:	Osobu izvesti na svjež zrak.
	Nakon dodira s kožom:	Kožu ispirati tekućom vodom 15-tak minuta, ako se simptomi zadrže potražiti liječničku pomoć.
	Nakon dodira s očima:	Ukloniti kontaktne leće, ako ih osoba nosi. Čistim rukama razmaknuti kapke i ispirati tekućom vodom barem 20 minuta. Ako se simptomi ne povlače, potražiti liječničku pomoć.
	Nakon gutanja:	NE izazivati povraćanje! Isprati usta vodom i unesrećenog transportirati u najbližu zdravstvenu ustanovu.
	Osobna zaštita osobe koja pruža prvu pomoć:	Nakon pružanja prve pomoći operite izložene dijelove kože vodom.
4.2.	Najvažniji simptomi i učinci, akutni i odgođeni	
	Nakon udisanja:	Ne očekuju se ako se koristi na propisan način. U slučaju pojave kašlja izvesti na čist zrak
	Nakon dodira s kožom:	Kod produženog direktnog kontakta kožom može izazvati crvenilo, sušenje kože, iritaciju.
	Nakon dodira s očima:	U slučaju produženog direktnog kontakta moguće suženje, crvenilo, peckanje, bol i oticanje (opekline), oštećenje rožnice.
	Nakon gutanja:	Mučnina i povraćanje.
4.3.	Hitna liječnička pomoć i posebna obrada	
	Nema podataka.	

ODJELJAK 5. MJERE GAŠENJA POŽARA

5.1.	Sredstva za gašenje	
	Prikladna sredstva:	Pjena, ugljični dioksid, prah.
	Neprikladna sredstva:	Vodeni mlaz.
5.2.	Posebne opasnosti koje proizlaze iz tvari ili smjese	
	Opasni produkti gorenja:	Nisu poznati.
5.3.	Savjeti za gasitelje požara	
	Metode za gašenje požara prilagoditi ostalim kemikalijama u skladištu. Kod požara u zatvorenom prostoru vatrootporno odijelo i samostalni uređaj za disanje s otvorenim krugom sa stlačenim zrakom (HRN EN 137).	
5.4.	Dodatne informacije	
	Nema.	

ODJELJAK 6. MJERE KOD SLUČAJNOG ISPUŠTANJA

6.1.	Osobne mjere opreza, zaštitna oprema i postupci u slučaju opasnosti	
6.1.1.	Za osobe koje se ne ubrajaju u interventno osoblje	
	Zaštitna oprema:	Koristiti zaštitnu opremu navedenu u odjeljku 8.
	Postupci sprječavanja nesreće:	Spriječiti kontakt s kožom i očima.
	Postupci u slučaju nesreće:	Zabraniti pristup neovlaštenim osobama.

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 4 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

6.1.2.	Za interventno osoblje:	
	Koristiti zaštitnu opremu navedenu u odjeljku 8.	
6.2.	Mjere zaštite okoliša:	
	Spriječiti istjecanje i izlivanje u okoliš (vodu, tlo i zrak). U slučaju većih istjecanja obavijestiti DUZS na broj 112.	
6.3.	Metode i materijal za sprječavanje širenja i čišćenje	
6.3.1.	Za ograđivanje, prekrivanje, začepljivanje:	Kod izlivanja posuti proliveni materijal inertnim sredstvom za upijanje: zemljom, pijeskom, piljevinom ili mineralnim sredstvom za upijanje i kao takav odložiti u spremnike koji se mogu čvrsto zatvoriti.
6.3.2.	Za čišćenje:	Nakon prikupljanja kemikalije, mjesto onečišćenja oprati vodom. Otpad predati na zbrinjavanje pravnim osobama ovlaštenim od ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.
6.3.3.	Ostale informacije:	Nema.
6.4.	Uputa na druge odjeljke	
	Propisanu zaštitnu opremu pogledati u odjeljku 8.	

ODJELJAK 7. RUKOVANJE I SKLADIŠTENJE

7.1.	Mjere opreza za sigurno rukovanje	
7.1.1.	Mjere zaštite	
	Mjere za sprječavanje požara:	Nisu potrebne posebne mjere.
	Mjere za sprječavanje stvaranja aerosola i prašine:	Nije primjenjivo.
	Mjere zaštite okoliša:	Proizvod čuvati dobro zatvoren u originalnoj ambalaži. Spriječiti istjecanje i izlivanje u kanalizaciju, drenažne sustave, vodotokove ili tlo.
	Ostale mjere:	Nema podataka.
7.1.2.	Savjet o općoj higijeni na radnom mjestu	
	Koristiti propisanu zaštitnu opremu kako je navedeno u odjeljku 8. Zabranjeno je jesti, piti i pušiti u prostoriji u kojoj se rukuje ovim proizvodom. Nakon rada i prije pauze oprati ruke.	
7.2.	Uvjeti sigurnog skladištenja, uzimajući u obzir moguće inkompatibilnosti	
	Tehničke mjere i uvjeti skladištenja:	Zatvoren skladišni prostor u dobro zatvorenoj originalnoj ambalaži.
	Materijali za spremnike:	Originalna ambalaža proizvođača. Nije dozvoljeno pretakanje u bilo kakvu drugu ambalažu.
	Zahtjevi za skladišni prostor i spremnike:	Nema posebnih zahtjeva.
	Savjeti za opremanje skladišta:	Osigurati adekvatne uvjete skladištenja i prostor označiti sukladno Zakonu o kemikalijama.
	Ostali podaci o uvjetima skladištenja:	Zaštititi od smrzavanja.
7.3.	Posebna krajnja uporaba ili uporabe	
	Preporuke:	Nema podataka.

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 5 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

Posebna rješenja za industrijski sektor:	Nema podataka.
--	----------------

ODJELJAK 8. NADZOR NAD IZLOŽENOŠĆU / OSOBNA ZAŠTITA				
8.1.	Nadzorni parametri			
	Tvar	CAS broj	Granične vrijednosti izloženosti (GVI/KGVI)	Biološke granične vrijednosti
			ppm	mg/m ³
	fosforna kiselina	7664-38-2	-	1
				-
	Naziv tvari:			
	EC broj:	CAS broj:		
			-	
	DNEL			
	Industrijski			
	Način izlaganja:	Akutni lokalni učinci	Akutni sistemski u činci	Kronični lokalni učinci
				Kronični sistemski učinci
	Oralno	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
	Inhalacijski	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
	Dermalno	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
	Ključni fizikalni parametri: topljivost, zapaljivost, nagrizanje:			Nema podataka
	Korisnički			
	Način izlaganja:	Akutni lokalni učinci	Akutni sistemski učinci	Kronični lokalni učinci
				Kronični sistemski učinci
	Oralno	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
	Inhalacijski	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
	Dermalno	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
	PNEC			
	Zaštićeni cilj u okolišu	PNEC		
	Slatka voda	Nema podataka		
	Slatkovodni sedimenti	Nema podataka		
	Morska voda	Nema podataka		
	Morski sedimenti	Nema podataka		
	Hranidbeni lanac	Nema podataka		
	Mikroorganizmi kod obrade otpadnih voda	Nema podataka		
	Tlo (poljoprivredno)	Nema podataka		
	Zrak	Nema podataka		
8.2.	Nadzor nad izloženosti			

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 6 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

8.2.1.	Odgovarajući upravljački uređaji	
	Mjere za sprječavanje izlaganja za vrijeme preporučene uporabe:	Pridržavati se uobičajnih higijenskih mjera i sigurnog rukovanja s kemikalijama. Držati odvojeno od hrane, pića i stočne hrane. Prilikom rukovanja proizvodom zabranjeno je pušenje, uzimanje jela i pića. Izbjegavati da dođe u dodir s kožom i očima. Nakon svakog prekida rada obavezno oprati ruke.
	Strukturne mjere za sprječavanje izloženosti:	Nisu potrebne posebne mjere.
	Organizacijske mjere za sprječavanje izloženosti:	Nisu potrebne posebne mjere.
	Tehničke mjere za sprječavanje izloženosti:	Nisu potrebne posebne mjere.
8.2.2.	Osobne mjere zaštite, npr. osobna zaštitna oprema	
8.2.2.1.	Zaštita očiju/lica:	Nije potrebna ako se pridržava preporučene upute. Zaštitne naočale (HRN EN 166) ako postoji mogućnost prskanja ili kod pretakanja.
8.2.2.2.	Zaštita kože	
	Zaštita ruku:	Zaštitne rukavice od PVC-a za osobe sa osjetljivom i oštećenom kožom (HRN EN 374).
	Zaštita ostalih dijelova tijela:	Nije potrebna ako se pridržava preporučene upute.
8.2.2.3.	Zaštita dišnog sustava:	Nije potrebna ako se pridržava preporučene upute.
8.2.2.4.	Toplinske opasnosti:	Nije primjenjivo.
8.2.3.	Nadzor nad izloženošću okoliša	
	Mjere za sprječavanje izloženosti tvari/smjesi:	Nema podataka.
	Strukturne mjere za sprječavanje izloženosti:	Nema podataka.
	Organizacijske mjere za sprječavanje izloženosti:	Nema podataka.
	Tehničke mjere za sprječavanje izloženosti:	Nema podataka.

ODJELJAK 9. FIZIKALNA I KEMIJSKA SVOJSTVA

9.1.	Informacije o osnovnim fizikalnim i kemijskim svojstvima		
		Vrijednost	Metoda
	Agregatno stanje:	tekućina	Nema podataka.
	Boja:	bistra plava	Nema podataka.
	Miris:	karakterističan za proizvod	Nema podataka.
	Prag mirisa	Nema podataka.	Nema podataka.
	pH _(1%-tne otop.)	2,0-3,0	Nema podataka.

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 7 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

Talište/ledište:	Nema podataka.	Nema podataka.
Točka vrelišta:	Nema podataka.	Nema podataka.
Plamište:	Nema podataka.	Nema podataka.
Brzina isparavanja:	Nema podataka.	Nema podataka.
Zapaljivost (kruta tvar, plin):	Nema podataka.	Nema podataka.
Gornja/donja granica zapaljivosti, odnosno granice eksplozivnosti:	Nema podataka.	Nema podataka.
Tlak pare:	Nema podataka.	Nema podataka.
Gustoća pare:	Nema podataka.	Nema podataka.
Relativna gustoća:	≈ 1,02	Nema podataka.
Nasipna gustoća:	Nema podataka.	Nema podataka.
Topljivost(i):	Nema podataka.	Nema podataka.
Koeficijent raspodjele n-oktanol/voda (log Pow):	Nema podataka.	Nema podataka.
Temperatura samozapaljenja:	Nema podataka.	Nema podataka.
Temperatura raspada:	Nema podataka.	Nema podataka.
Viskoznost:	Nema podataka.	Nema podataka.
Eksplozivna svojstva:	Nema podataka.	Nema podataka.
Oksidirajuća svojstva:	Nema podataka.	Nema podataka.
9.2. Ostale informacije		
Nema podataka.		

ODJELJAK 10.: STABILNOST I REAKTIVNOST

10.1. Reaktivnost:	Nema podataka.
10.2. Kemijska stabilnost:	Stabilan u normalnim uvjetima skladištenja i korištenja.
10.3. Mogućnost opasnih reakcija:	Nisu poznate opasne reakcije u normalnim uvjetima uporabe i skladištenja.
10.4. Uvjeti koje treba izbjegavati:	Nema.
10.5. Inkompatibilni materijali:	Nema podataka.
10.6. Opasni proizvodi raspada:	Nema podataka.

ODJELJAK 11. TOKSIKOLOŠKE INFORMACIJE

11.1.	Informacije o toksikološkim učincima				
	Akutna toksičnost:				
Put unosa	Metoda	Organizam	Doza LD ₅₀ /LC ₅₀ ili ATE _{smjese}	Vrijeme izlaganja	Rezultat

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 7 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

Talište/ledište:	Nema podataka.	Nema podataka.
Točka vrelišta:	Nema podataka.	Nema podataka.
Plamište:	Nema podataka.	Nema podataka.
Brzina isparavanja:	Nema podataka.	Nema podataka.
Zapaljivost (kruta tvar, plin):	Nema podataka.	Nema podataka.
Gornja/donja granica zapaljivosti, odnosno granice eksplozivnosti:	Nema podataka.	Nema podataka.
Tlak pare:	Nema podataka.	Nema podataka.
Gustoća pare:	Nema podataka.	Nema podataka.
Relativna gustoća:	≈ 1,02	Nema podataka.
Nasipna gustoća:	Nema podataka.	Nema podataka.
Topljivost(i):	Nema podataka.	Nema podataka.
Koeficijent raspodjele n-oktanol/voda (log Pow):	Nema podataka.	Nema podataka.
Temperatura samozapaljenja:	Nema podataka.	Nema podataka.
Temperatura raspada:	Nema podataka.	Nema podataka.
Viskoznost:	Nema podataka.	Nema podataka.
Eksplozivna svojstva:	Nema podataka.	Nema podataka.
Oksidirajuća svojstva:	Nema podataka.	Nema podataka.
9.2. Ostale informacije		
	Nema podataka.	

ODJELJAK 10.: STABILNOST I REAKTIVNOST

10.1. Reaktivnost:	Nema podataka.
10.2. Kemijska stabilnost:	Stabilan u normalnim uvjetima skladištenja i korištenja.
10.3. Mogućnost opasnih reakcija:	Nisu poznate opasne reakcije u normalnim uvjetima uporabe i skladištenja.
10.4. Uvjeti koje treba izbjegavati:	Nema.
10.5. Inkompatibilni materijali:	Nema podataka.
10.6. Opasni proizvodi raspada:	Nema podataka.

ODJELJAK 11. TOKSIKOLOŠKE INFORMACIJE

11.1.	Informacije o toksikološkim učincima				
	Akutna toksičnost:				
Put unosa	Metoda	Organizam	Doza LD ₅₀ /LC ₅₀ ili ATE _{smjese}	Vrijeme izlaganja	Rezultat

SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST
Prema Uredbi (EZ-a) br. 1907/2006

Stranica 8 od 15

Trgovačko ime:	BIS SANIBLIC		
Šifra proizvoda:	-	Datum izdanja:	17.02.2016.
		Izdanje broj:	IV.

Gutanje:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Dodir s kožom:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Udisanje:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka

Toksičnost za ciljani organ – jednokratno izlaganje (TCOJ):

	Specifični učinci	Izloženi organ	Napomena
Gutanje:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Dodir s kožom:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Udisanje:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka

Opasnost od aspiracije:

Nema podataka

Nadraživanje i nagrizanje:

	Trajanje izlaganja	Organizam	Evaluacija	Metoda	Napomena
Nagrizanje / nadraživanje kože:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nadražuje kožu.
Ozbiljno oštećenje / nadraživanje očiju:	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Uzrokuje teške ozljede oka.

Preosjetljivost

Dodir s kožom:	Nema podataka
Udisanje:	Nema podataka

Simptomi vezani uz fizikalne, kemijske i toksikološke karakteristike

Gutanje:	Nema podataka
Dodir s kožom:	Nema podataka
Udisanje:	Nema podataka
Dodir s očima:	Nema podataka

Toksičnost kod ponavljane doze (subakutna, subkronična, kronična)

	Doza	Trajanje izlaganja	Organizam	Metoda	Evaluacija	Napomena
Subakutno na usta	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Subakutno kožom	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka

